

אורח נטה ללוד

סיפור

(המשך)

אמר רבי שלמה ובמה אתה מקיים ובכל נפשך אפילו הוא נוטל את נפשך.

צעק דניאל ואמר יכול אדם לעקוד עצמו על גבי המזבח ולמסור את נפשו על קידוש השם ולהאריך באחד עד שנשמתו יוצאת. אבל ליעקד בכל יום ובכל עת ובכל שעה על שבעה מזבחות ולישרף היום אבר ומחר אבר — דבר זה אין כל אדם יכול לעמוד בו. ילוד אשה אני בשר ודם, וכשבשרי מרקוב ודמי מבאיש אין שפתי יכולות להביע תהלתו של הקדוש ברוך הוא. ואם אני מביע תהלתו, וכי שבחו של מקום הוא אם קופה של בשר רקוב או חמת מלאה דם מבאיש צועקת אתה צדיק על כל הבא עלי ואני הרשעתי, ואפילו כן אינו מניח ידיו ממנו ומוסיף ושולח את חציו.

בהדי כבשי דרחמנא למה לך?

אמר דניאל כל צרה וצרה שבאה על אדם ממתיקים לו במאמר חז"ל.

החליק ר' שלמה את זקנו בידו אחת ואמר אדרבא בני, בוא ונחזיק טובה לרבותינו שפירשו לנו את הדברים והסבירו את המאורעות, שאלמלא הם צריכים היינו לייגע עצמנו, עכשיו שתרצו כל דבר ודבר יכולים אנו לעשות כל ימינו תורה ומצוות ואין אדם צריך לבטל זמנו בחקירות, אלא עובד את בוראו ושומר מצוותיו. ביותר צריך אדם להתאמץ במצוות הרפיויות בידיו, כגון אהה בני במצוות תפילין. אמר לו בנו אבא כשם שמצויה לומר הבר הנשמע כך מצויה שלא לומר דבר שאינו נשמע.

לענין מה?

לענין שאמרת.

כלומר?

כלומר לענין הנחת תפילין. הריני מביטחך בהן צדקי שלא אניח תפילין.

אמר רבי שלמה היאך אדם נשבע שלא לעשות דבר שהוא מושבע ועומד מהר סיני לעשותו.

אמרת לי לדניאל ב"ח כל כך למה?

אמר רבי שלמה אט, שטויות. מעשה בא לפניו בימות המלחמה.

קפץ דניאל ב"ח מכסאו, נתכנס ואמר שטויות אתה קורא לזה?

אמרת לי למה המעשה?

אמר לי מר היה במלחמה?

אמרת לי לו חולה הייתי ולא מצאוני ראוי לצאת למלחמה. אמר דניאל ב"ח ואני הלכתי למלחמה מיד לתחילתה ועמדתי בקשרי המלחמה עד סוף נפילה. פטרוט גדול הייתי כשאר כל ישראל שבמדינה זו. משרבו הימים נתמעטה הפטריוטיות, אבל כל שנכנס שוב אינו חוזר. כל הימים שהייתי במלחמה לא אכלתי דבר אסור ושמרתי כל המצוות, ואין צריך לומר שהייתי זהיר במצוות תפילין.

הביט רבי שלמה על בנו בחיבה יתירה, ניענע זקנו על גבי המקל שישב מוטה עליו ועיניו החמות האירו מתוך קניו.

הוסיף דניאל ואמר עד היכן הייתי זהיר במצוות תפילין, שפעמים הרבה לא אכלתי סעודת הצהרים, ואין צריך לומר סעודת שחרית, אם לא הספקתי קודם לכן להניח תפילין. לילה אחד שכנתי בתוך חפורת הגייסות והייתי רבוץ עד

למעלה מצווארי באדמה תחוה ורקובה. כלי המשחית ירן בלא הפסק וערימות ערימות של עפר נתגששו ונתגלגלו לתוך החפירה וריח של צלי עלה על כל סביבי. הייתי סבור שפגעה בי אש בבשרי ואני נצלה, וקרוב היה בעיני שלא אצא חי, אם לא אשרף באש אקבר ברמץ. אותה שעה נצנצה החמה בריקע והגיע זמן תפילה של שחרית. אמרתי למלאך המות המתן לי עד שאקיים מצות תפילין. פשטתי את ידי לבקש את תפילי. פגעה ידי ברצועה של תפילין. הייתי סבור שפגע כדור בתלמייל שלי ונתפזרו תפילי. עד שאני מושך ברצועה וממשמש בתפילה עלה ריח רע לפני וראיתי שתפילה זו קשורה לזרועו של מת, שאותה חפורה קבר אחים היתה ואותה זרוע של חייל יהודי היתה שנתרסקו איבריו בשעה שעמד בתפילה מעוטר בתפילין.

קינח רבי שלמה את עיניו בשתי ידיו ונפל המקל שהיה מוטה עליו. כבש אנחתו בלבו והביט על בנו ברחמים רבים. קרוב לודאי שפעמים הרבה כבר שמע אותו מעשה, אף על פי כן נתרגשו עיניו וביקש לבכות.

שקעו עיניו של דניאל בתוך חוריהן ולחיו האפירו. שחה והגביה את המקל ומסרו לאביו. נטל רבי שלמה את המקל וחזר ונתן סנטרו עליו וישב מוטה כבתחילה. אסף דניאל את רגליו ושיפשף ברכ של שמאל בימינו ומעין היות נתלה בשפתיו, כתינוק שסרח ונתפס בשעת קלקלתו.

אנשי המלון שכבו לישון ואני ורבי שלמה ודניאל בנו ישבנו דמומים. חיוכו של דניאל נתעלם ועצבות בצבצה משפתיו ונתפשטה ושקעה לתוך להיין הנפולות.

נטלתי את ידו של דניאל ואמרתי אספר לו דבר. מצאתי כתוב בספר שבת יהודה מעשה בגולי ספרד שיצאו בספינה.

אירע שאתה ספינה לקתה במכת דבר. עמד בעל הספינה והשליכם ליבשה למקום אחד שאין שם יישוב. מתו רובם ברעב וקצתם נתאמצו ברגליהם והלכו שמא ימצאו יישוב. היה שם יהודי אחד ביניהם הוא ואשתו ושני בניו. והאשה אשר לא נסתה הצג כף רגלה נתעלפה ומתה. נשא אותו יהודי את שני בניו ונתעלף הוא ושני בניו מחמת רעב. כשהקיץ מן העילוף מצא שני בניו מתים. קם על רגליו ואמר רבון העולמים הרבה אתה עושה שאעזוב את דתי, דע שעל כרחם של יושבי שמים יהודי אני ויהודי אהיה ולא יועיל כל מה שהבאת עלי ותביא עלי. אסף מן העפר ומן העשבים וכיסה את הנערים והלך לבקש יישוב. ואותה חברה של יהודים לא המתינה לו, שלא ימותו אף הם ברעב, שכל אחד היה טרוד בצערו ולא השגיח בצער חברו.

ומה היה סופו של אותו יהודי? איני יודע.

שמה הביאו המקום ליישוב של יהודים ונשא אשה אחרת והוליד בנים ובנות. אפשר.

ואפילו כן איני רואה בזה תשלום גמול. איוב, שלא היה ולא נברא אלא משל היה נתנחם על מיתת אשתו ובניו אחר שבירך ה' את אחרית איוב מראשיתו. אבל בשר ודם ילוד אשה שהיה ונברא קשה בעיני אם יתנחם על כך.

החליק רבי שלמה את זקנו ואמר מעשה באחד שיצא בנו לתרבות רעה. בא לפני הבעש"ט. אמר לו הבעש"ט שיכפיל את אהבתו לבנו.

(עוד יבוא)